No. 99. 1833

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Donderdag den 25 April.

LATERE BERIGTEN DER COURANT,
van Woensdag 24 *April*,
behelzende de jongste *Belgische* en *Fransche* Nieuwstijdingen en *Beursprijzen*.

BELGIE.

BRUSSEL, den 23sten April.

l'Emancipation - welk blad heden voor het eerst in een veel grooter formaat en met eene geheel nieuwe letter verschijnt - doet in zijn nommer van heden eenige bezwaren in het oog vallen, die zich tegen de ontbinding van de beide wetgevende kamers voordoen, en het blijk schijnen te geven, dat het ministerie nog niet geheel besloten is om tot gemelden maatregel over te gaan, en in alle geval de verlegenheid doen zien, waarin de ministers zich in de tegenwoordige gesteldheid van zaken zien geplaatst: » Bij den staat onzer finantien en onzer tegenwoordige wetgeving - zegt hetzelve - blijven er eenige vrij gewigtige kwestien op te lossen, indien het ministerie in zijn voornemen volhardt, om de kamer van vertegenwoordigers te ontbinden. Het 18de artikel der verkiezing-wet houdt, dat de bijeenkomst der kieskollegien, om in de vervanging der uitgaande leden te voorzien, den tweeden dingsdag der maand Junij, dat is den 11den Junij van het tegenwoordig jaar moet plaats hebben. Men weet dat de wet die, krachtens art. 54 der verkiezingwet, de orde naar welke de kamers vernieuwd moeten worden, regelt, nog niet voorgedragen is. Art. 71 der constitutie wil, dat de acte van ontbinding eener kamer de oproeping van de kiezers binnen veertien dagen, en van de kamers binnen twee maanden houdt; wat zal men, bij de ontbinding eener kamer, met het artikel aanvangen, 't welk vordert dat de vervanging van de helft der kamer op den 17den Junij plaats hebbe? Men weet stellig dat het crediet van 7,500,000 fr., aan het gouvernement bij de wet van 9 Februarij verleend, en voor de behoeften van het eerste kwartaal berekend, slechts voor de helft in die van de maand April kan voorzien; welke zullen dan de hulpbronnen van het gouvernement zijn, zoo het de kamer ontbindt?"

De *Courrier* vermeldt dat verscheidene afgevaardigden uit de meer verwijderde provincien, gisteren te Brussel gekomen, in de meening, dat de zittingen der kamer stonden hervat te worden, in hunne verwachting zich te leur gesteld ziende, zich hoogelijk beklagen over het niet tijdig genoeg genomen besluit om hen de nuttelooze reiskosten te besparen. — De heer *Detheux* bevindt zich thans ook wederom te Brussel.

— De fransche princessen, benevens de hertog *van Nemours*, zijn gisteren wederom naar Parijs teruggekeerd.

— Onze bladen melden dat er onder het hollandsche leger, op de linie van Westwezel tot aan de Schelde, in den laatstvoorgaanden nacht eene beweging met verandering van standplaats en versterking van posten had plaats gehad. De generaal *Daine*, die aan die zijde op onze grenzen kommandeert, had uit voorzorg eenige troepen en geschut, te Brascaet en Everdingen gekantonneerd, voorwaarts laten rukken.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 21sten April.

De kamer van afgevaardigden heeft gisteren de beide ontwerpen van wet, waarbij onder weinige uitzonderingen aan alle vrije lieden in de kolonien het genot der burgerlijke en staatkundige regten wordt gegeven, nagenoeg zonder discussie aangenomen. — De minister van finantien heeft voorts de wet, waarbij het budget van 1830 definitief wordt geregeld, en die, welke een supplementair krediet voor de uitgaven van het vorige jaar zoude verleenen, op nieuw ter tafel gebragt, zoo als dezelve door de kamer der pairs waren gewijzigd. Daar deze veranderingen grootendeels betrekking hadden tot de bepalingen, die vroeger door de gedeputeerden bij wijze van amendement aan de voordragt van het bestuur waren toegevoegd, hebben eenige leden der oppositie er op aangedrongen, dat men dezelve rijpelijk zoude overwegen. De minister daarentegen gaf te kennen, dat het een noch het ander dier ontwerpen eenig uitstel konde lijden, immers niet tot eene volgende zitting konde verschoven worden, hetgeen echter onvermijdelijk het geval zoude zijn, indien men zich niet eerstdaags daarmede bezig hield. Inderdaad schijnen de meeste afgevaardigden van gevoelen te zijn, dat hunne tegenwoordigheid, na de aanneming van het budget, niet meer noodzakelijk vereischt wordt. Terwijl eenige de hoofdstad reeds hebben verlaten, is immers een veel grooter aantal zoo nalatig in het bijwonen der zittingen, dat men naauwelijks bij iedere stemming de meerderheid kan bijeen krijgen, die tot het nemen van een besluit werd vereischt. Onder anderen was dit in de vorige zitting het geval, toen men over het geheel ontwerp van het budget van ontvangsten zoude beslissen. Meer dan veertig leden ontbraken bij de stemming, en toen nu de fungerende president de beslissing tot eene volgende bijeenkomst wilde verschuiven, werd hij dringend door de ministers verzocht de zitting nog eenigen tijd te verlengen, opdat men de afwezigen zoude kunnen waarschuwen, en dus het gevaar vermijden, dat welligt den volgenden dag geene voldoende meerderheid meer was bijeen te krijgen. Door de gansche stad werden dan ook de deurwaarders rond gezonden, om de nalatigen op te sporen, en zoo gelukte het eindelijk de wet te doen aannemen. In dezen staat van zaken schijnt het wel eene openbare spotternij met de dringende vertoogen der oppositie, dat in de zitting van gisteren het rapport over het ontwerp van wet omtrent de ministeriele verantwoordelijkheid door den heer *Berenger* werd ter tafel gebragt. Een der leden dier oppositie, de heer *Thouvenel*, heeft voorts de kamer, voor het eindigen der zitting, nog eens ernstig de waarheid willen zeggen, door de schriftelijke verklaring dat hij zijn ontslag nam, *omdat toch deze vergadering zich geheel ongeschikt had betoond om eenige der finantiele, staatkundige of zedelijke verbeteringen in te voeren, die zoo dringend door de natie werden verlangd.*

— Reeds sints eenen geruimen tijd is het bestuur op nieuw voor onrustige bewegingen in de westelijke departementen bezorgd. Nu en dan hebben zich op onderscheidene punten, vooral des nachts, gewapende benden vertoond, en heeft men ook niet altijd kunnen beletten, dat eenige Engelsche kustvaarders geweren en anderen krijgsvoorraad aan wal hebben gebragt. De minister van binnenlandsche zaken moet gisteren de meeste afgevaardigden uit de bedreigde departementen vereenigd hebben, en hun de berigten door het gouvernement ontvangen medegedeeld.

— De heer *de Chateaubriand* beklaagt zich heden in de dagbladen, dat de ministers hem op nieuw geweigerd hebben, om bij de hertogin *van Berry* voor eenige oogenblikken te worden toegelaten, en zulks in weerwil dat deze gevangene zulks dringend verzocht had. Intusschen werd in de vorige week aan een bekend koningsgezinde, den heer *Choulet*, die met eene bijzondere zending voor de hertogin naar Praag was geweest, vergund om haar een mondeling verslag te doen.

— De *Moniteur* kondigt heden aan, dat het portugeesch gouvernement genoegdoening heeft gegeven, voor de beleediging der fransche vlag aangedaan, toen in de maand December, de goelet *l'Alcyon*, aan den mond van den Douro door de batterijen der belegeraars werd in den grond geboord. De officier die het bevel voerde is afgezet en aan den belanghebbende zal de geledene schade worden vergoed.

— Hoe onwaarschijnlijk ook, deelen de dagbladen hunne lezers het berigt mede, dat de koning der Belgen ernstig bij het fransch gouvernement op het voorregt eener derde gewapende tusschenkomst zoude aandringen. De minister van buitenlandsche zaken zoude zich verschoond hebben, met de verklaring, dat men vooraf de kosten der beide vorige expeditien wilde verrekenen.

— De redacteur der *Tribune* heeft zich tegen het gewijsde van de kamer van gedeputeerden in cassatie voorzien, op grond, dat men hem de waarborgen die de algemeene wetten aan elken beschuldigden hebben toegestaan, heeft geweigerd en dat voorts de strafbepaling die alhier in toepassing is gebragt, als strijdig met het charter voor nietig moet worden gehouden. Vooraf zal het eene moeijelijke vraag ter beslissing zijn, of de gewijsden der kamers, wanneer zij als regters uitspraak doen, aan het beroep in cassatie zijn onderworpen.

(Heden uit hoofde van den zondag geene fonds-notering.)

NEDERLANDEN.

BREDA, den 24sten April.

Het door de commissie ter bevordering der dienstneming in 's rijks zeedienst te Amsterdam, in het laatst van den voorleden jare gedane aanbod, om, niettegenstaande er reeds vroeger door de te harer beschikking gestelde giften van Neêrlands ingezetenen niet minder dan 425 zeelieden waren aangeworven, op nieuw hare pogingen te willen aanwenden tot het verkrijgen van geldelijke bijdragen, ter bevordering der aanneming van manschappen voor Zijner Majesteits zeedienst, door het Gouvernement met bijzonder genoegen aangenomen zijnde, is uit een onlangs van dezelve commissie ontvangen berigt gebleken, dat de in deze bedoelde pogingen op nieuw van een zeer gelukkig gevolg zijn geweest, als hebbende zij, door de nader aan haar toegezondene giften ten bedrage van

f 6,996,41½, nog 429 zeelieden tot de dienst bij de marine kunnen aanmoedigen, zijnde er van den beginne der zamenstelling van bovengemelde commissie eene som van *f* 14,123,66½ te hare beschikking gesteld, en daardoor niet minder dan een getal van 854 manschappen tot dienstneming bij Zijner Majesteits zeemagt aangemoedigd.

Hiervan op nieuw aan Zijne Majesteit mededeeling gedaan zijnde, is dien ten gevolge Hoogstdeszelfs bijzonder welgevallen aan meergenoemde commissie te kennen gegeven, wegens de door haar met zoo veel kracht en bereidvaardigheid aangewende middelen, en de daardoor verkregene belangrijke aanwinst in manschappen, ter versterking van Zijner Majesteits zeemagt.

— De belgische bladen deelen uit een dezer dagen te Brussel uitgekomen werk, over de belgische revolutie van den heer *Nothomb*, den volgenden brief mede, door vorst *Leopold* tijdens den tiendaagschen veldtogt aan den generaal *Belliard* geschreven, welke brief, volgens gemelde bladen, de oorzaak van den veldtogt der fransche troepen is geweest.

Geraardsbergen, den 8sten *Augustus* 1831.

Mijn Waarde Generaal,

Ik ben hier vroegtijdig gekomen. Ik heb 1500 burgerwachten uit verschillende kantons en 20 gendarmen bij mij genomen en ben met alle krijgsomzigtigheid naar Westmeerbroek niet ver van Westerloo getrokken. Daar heb ik het geluk gehad mij met *Niellon* te vereenigen: die generaal, welke ik herwaarts heb geleid, heeft ten naastenbij 15,000 man onder de wapenen. Ik ben door het krijgsvolk, 't welk doodelijk vermoeid was, met gejuich en een buitengemeene vreugd ontvangen. Ik denk tegen morgen omtrent 17,000 man en een twintigtal stukken te vereenigen, ten einde Scherpenheuvel te bezetten en naar *Diest* te marcheren, die voordeelen schijnt te hebben behaald.

Ik schep thans vrijer adem, nu ik dit uitmuntend korps, 't welk met den besten geest bezield is, bij mij heb.

De omstandigheden zoo gunstig zijnde, geloof ik het noodig de beweging van den maarschalk *Gérard* te doen staken: de geestdrift is buitengemeen sterk bij het leger en ik vind het natuurlijk van zonder vreemde hulp te strijden.

Ik geloof dat het voor de goede verstandhouding onder de mogendheden evenzeer te wenschen is den maarschalk niet te laten oprukken, dan wanneer de dwang der omstandigheden zulks zal vorderen.

Wil, mijn zeer beminde graaf, mij steeds gelooven

Uw zeer toegenegen vriend,

Leopold.

— Hoe stout en tot welke hoogte tegenwoordig de toon geklommen is der belgische bladen, die het bestuur vijandig zijn toegedaan, daarvan mogen de beide volgende staaltjes tot eene proeve strekken:

De *Knout* de beschrijving gevende: *hoe een volkskoning zich naar den schouwburg begeeft*, besluit aldus: „Bij gebrek aan de liefde der natie was de schoonzoon van den *beulen der regtschapenen* van een piket guides omgeven, bestemd om de *hydra der regeringloosheid* neder te sabelen, zoo het haar in 't hoofd kwam zich te laten zien. De hydra heeft maar wel gedaan voorzigtig te zijn, zij ware ontwijfelbaar verpletterd.

„In 't kort, de voorstelling geëindigd zijnde, is de *tegenwoordige orde van zaken* in het rijtuig geklommen, gevolgd en omgeven van voorzegde rijen en bloemkransen (spionnen en politieagenten) die zich daarop verspreidden om het loon hunner ijverige waakzaamheid en gehechtheid aan den *gallo-anglo-germano-belgischen proconsul* in drinkgelagen er door te brengen.

„En ziedaar waarmede een *volkskoning* zich omgeeft om naar den schouwburg te gaan."

De *Messager de Gand* begint een artikel in dezer voege:

„*Groot schouwspel.* — *De leeuwen van Mysore.*

„De heer *Martin* heeft in zijne menagerie twee dieren, een bijnaam dragende en aanbevelenswaardiger nog om hunne talenten dan om hunnen adel. De een wordt de *leeuw-Coburg* genoemd, een naam waarop wij eerst weinig acht zonden geslagen hebben (want men kan zoowel Coburg als Harlequin of Hansworst heeten, en wij hebben wel honden met den naam van Cesar of Sucherlan gezien) zoo niet hetzelfde aanplakbillet, dat een der leeuwen van Mysore met den naam van Coburg bestempelde, ons zijne gezellin onder de benaming van *leeuwin-Charlotte* deed kennen.

„Onze twijfel werd daardoor geheel weggenomen: het geldt hier onzen monarch en zijne eerste echtgenoote, zeiden wij bij ons zelven. Zou de heer *Martin* eene zinspeling hebben willen maken, eene spotternij, of kortom een kwaden trek hebben willen spelen? Maar de geheele wereld weet dat Z. M. *Leopold* niets van een leeuw heeft. Misschien heeft wel de eigenaars gedacht, dat, daar mijnheer van *Saxen-Coburg* den troon van koning *Willem* ingenomen heeft, het dier, de koning van Sahara, zich ook wel van zijnen naam kon meester maken. En wat wil voorts die *leeuwin Charlotte* beduiden, die eenen reeds begraven naam in het geheugen roept, en als Tisyphone of liever als eene Nemesis optreedt, om een', aan zijne eerste beloften trouweloozen echtgenoot te schrik aan te jagen!"

Hetzelfde blad besluit een ander artikel, waarin het over de vermoedelijke ontbinding der belgische kamers spreekt en de tegenwoordige bewindslieden *Rogier* en *Lebeau* geweldig havent, aldus:

„Zoo verandert *Leopold* de natie om zijne beide gedienstige vrienden genoegen te geven. Wat van een man te denken, die, niet te vreden met hetgeen de Voorzienigheid hem voorbeschikt, hetgeen de gebeurtenissen van zelven zullen aanbrengen, zijn noodlot met een zeker ongeduld schijnt te verhaasten, alsof de grond niet reeds genoeg onder zijne voeten waggelde, alsof de wolken zich niet snel genoeg zamenpakten, alsof de stroom niet driftig genoeg kwam aanbruischen!"

's Gravenhage, den 23sten April.

H.H. M.M. de Koning en Koningin zijn heden uit Amsterdam terug gekeerd, en H.H. K.K. H.H. de Prins en Prinses *van Oranje*, benevens de Erfprins zijn reeds gisteren avond in de hofstad aangekomen. Z. K. H. de Prins *van Oranje* en zijn oudste Zoon zijn naar het hoofdkwartier afgereisd.

De weinige dagen welke het vorstelijk gezin in Amsterdam heeft doorgebragt, hebben aan hetzelve nieuwe blijken gegeven van de liefde en verkleefdheid, welke de bevolking onzer hoofdstad, even als die van het overige vaderland, voor dat doorluchtig gezin koestert.

— Bij kabinets-rescript van 17 Maart jl. is Z. Exc. de Minister van Binnenlandsche Zaken door Z. M. den Koning gemagtigd, om, aan die autoriteiten, welke zich in de uitoefening hunner functiën, betrekkelijk de zoo spoedig afgeloopen ligting der nationale militie van 1832, voordeelig hebben onderscheiden, Hoogstdeszelfs tevredenheid deswege kenbaar te doen worden. Alle militie-commissarissen, plaatselijke besturen, en alle andere daarbij betrokken beambten en autoriteiten, die met naauwkeurigheid, ijver en vaderlandsliefde hebben mede gewerkt tot de behoorlijke uitvoering der wetten en den geregelden afloop der voormelde ligting, mogen zich het loffelijk getuigenis des gewestelijken bestuurs deswege toegekend, en de thans daarop gevolgde onderscheiding, welke in de verzekering van Zijner Maj. hooge tevredenheid ook voor hen ligt opgesloten.

— Bij koninklijk besluit van den 3 april is bepaald, dat voor zoo veel de besturen der steden en gemeenten, waar thans eene plaatselijke belasting op het gemaal bestaat, mogten verlangen zoodanige belasting, ook na de invoering van eenen Rijks-accijns op dat middel, te behouden en in zoo verre hun voor den 1sten Mei aanstaande 's konings beschikkingen op de, te dezer zake, door hen aan te bieden voordragten, niet mogten medegedeeld zijn, de besturen gemagtigd worden, om, ter vervanging van de bedoelde eigene plaatselijke belasting op het gemaal, van af het opgemelde tijdstip, tot Z. M. nadere beschikking in deze, en uiterlijk gedurende den tijd van zes maanden, op de hoofdsommen van den Rijks-accijns op de tarwe, de spelt en de rogge, zoodanig getal opcenten te heffen, als zij zullen vermeenen benoodigd te hebben, mits het bedrag dier opcenten, in geen geval te boven ga de som, die thans, wegens plaatselijke belasting, in evenredigheid van ieder der genoemde artikelen ingevorderd wordt, en onder bepaling wijders, dat het bedrag van de eigene plaatselijke belasting bij den invoer en de teruggave van belasting bij den uitvoer van meel en gebak van belast graan, alsdan tevens in verhouding zal behooren te worden gebragt, tot het beloop der te heffen opcenten.

DUITSCHLAND.

Frankfort, den 21sten April.

De Russische staatsraad Ridder *Catakazi*, tot Keizerlijk gezant in Griekenland benoemd, heeft eenige dagen te München doorgebragt, en is van daar op den 16den dezer naar zijne bestemming vertrokken.

— Over Triest heeft men berigten uit Griekenland van het begin der vorige maand, welke steeds even gunstig voor het behoud der openbare rust luiden. Het regentschap had het koningrijk even als van ouds in drie hoofddeelen gesplitst, het schier-eiland Morea, het vaste land of Livadien, en de eilanden in den Archipel. Het bestuur van Morea was aan *Plaputas* en den drie afgevaardigden die naar Beijeren gezonden werden, om den Koning te begroeten opgedragen; dat van Livadien aan *Kolettis*, en dat der eilanden aan *Zaimi*. Voorts was er een Grieksch vaartuig in hetzelfde haven de tijding aangebragt, dat ook Negroponte, door de Turken ontruimd en door Beijersche troepen bezet was.

— Onder dagteekening van den 30sten maart deelt de *Augsburgsche Zeitung* nog de volgende bijzondere berigten uit Konstantinopel mede:

Het is nog niet bekend of *Ibrahim*-bassa, ten gevolge der laatste bevelen van zijnen vader ontvangen, werkelijk is voortgerukt, doch zeker worden daartoe alle toebereidselen gemaakt. Zoo even verhaalt men dat de Egyptenaars thans Smirna inderdaad zouden bezet hebben, hetgeen echter niet meer dan een bloot gerucht schijnt. De bezorgdheid der ingezetenen wordt alhier van dag tot dag grooter, niet zoo zeer voor een bezoek van de Egyptenaren, als wel voor eenen opstand, die ons bij hunne nadering bedreigt. De rust is tot heden toe niet gestoord, maar alles duidt aan, dat een groot gedeelte der bevolking slechts een gunstiger oogenblik afwacht. In 't geheim verhaalt men, dat in de laatste dagen, een dertigtal, volgens anderen wel twee honderd personen, verdacht zijnde van in eene zamenzwering te deelen, in de gevangenis zijn om het leven gebragt. Men noemt daaronder mannen van grooten invloed, onder anderen een lid van den Divan. Dit een en ander is genoeg om te doen zien hoe gevaarlijk de toestand der hoofdstad is, en om alles te beproeven wat dit gevaar kan afwenden, heeft de Sultan den Amedschi effendi, die onlangs van Alexandrien terug kwam, door een fransch commissaris begeleid, naar het hoofdkwartier van *Ibrahim*-bassa gezonden, met volmagt, om onder welke voorwaarden ook de Egyptenaren in hunnen marsch te stuiten. Of dit zal gelukken, wanneer men *Ibrahim*-bassa geen voldoenden waarborg kan geven, is zeer onzeker, daar hij toch van de aanstaande komst der Russen kennis draagt en ligt kan vermoeden, dat de Sultan, wanneer eenmaal de hoofdstad in veiligheid is, zich minder toegevend zal betoonen."

— Brieven uit Bukharest vermelden, dat een tweede russisch eskader aan den mond van den Donau vereenigd werd, en dat vorst *Paskewitz* van Petersburg naar Tifflis was vertrokken.

In een tijdperk als dat, hetwelk wij thans beleven, dat zoo rijk in onlusten, in omwentelingen en gruwelen, doch ook zoo arm in letterkundige voortbrengselen was, moet het voor den naverschenden geest een waar genoegen zijn, gelegenheid te hebben gevonden, zich in twee, kort na elkander, in het licht verschenen belangrijke gemoedelijke geschiedkundige werken te kunnen verpozen. Wij bedoelen hier de beide door ons reeds aangekondigde werken van den heer Archivarius *de Jongh*, en het laatste werk van den Luit.-Generaal Baron *Kraijenhof*. Levert de eerste, in zijne geschiedenis van het zeewezen, eene schets, van de magt en grootheid onzer nijvere voorvaderen, en hunner loffelijke pogingen, om voor de onafhankelijkheid van het vaderland, voor deszelfs eer en roem alles veil te hebben, om daardoor in de borst hare kinderen het zaad van heldengrootheid en volharding te saaijen; dan is het tweede werk niet minder belangrijk en nuttig in doel en strekking, daar nu de hand des meesters den weg wijst, om van de natuurlijke gesteldheid des vaderlandschen bodems, tot deszelfs verdediging, het beste en beredeneerdste gebruik te maken. Dit laatste werk zal dan ook niet minder dan het eerste welkom zijn onder de oogen van hen, die meer dan aan wenschen, voor het heil en den voorspoed van het vaderland, voedsel zoeken te geven. Hetzelve zal daarom vooral welkom zijn, omdat het in deze tijden — hetgeen echter God verhoede — wel eens van dadelijke toepassing kunde staan.

Bij de aankondiging van deze *Beschouwing van den oorlog in Noord-Holland* in den jare 1799, hebben wij reeds gezegd, dat wij dit werk met genoegen gelezen hadden, eene herlezing, heeft dit genoegen doen verdubbelen, en vele daarin voorkomende daadzaken en ontwikkelde punten, hebben onze aandacht op nieuw gevestigd. Onder deze behoort ook voornamelijk de door den schrijver aangehaalde redevoering van den welsprekenden SHERIDAN, een der grootste Engelsche staatsmannen, uitgesproken in het Parlement na den ongelukkigen uitslag der Anglo-Russische expeditie in Noord-Holland in het jaar 1799. Onze lezeren zullen zich herinneren, dat ook toen het Engelsche ministerie hoog opgaf van de vriendschap die hetzelve voor de Hollandsche natie koesterde; dat toen ook reeds, even als nu, het woord *trouwe bondgenoot* van Holland, in deszelfs mond als besterven was. Wanneer wij de handelingen van het Engelsche ministerie, in deze loopende tijden ten opzigte van Belgie en ons, vergelijken met de gronden waarmede SHERIDAN hetzelve in 1799 bestreed, hoeveel toepasselijks vinden wij dan niet in de woorden eens mans, waarop Engeland eenen roem draagt, wanneer hij hetzelve toeroept:

» Wat het wegnemen van de Hollandsche vloot betreft, geloof ik niet, dat wij ons daarop beroemen kunnen. Men zegt, dat zulks Ierland voor eenen inval bewaard heeft; maar men moet daarbij de omstandigheden, die deze vangst vergezelden, in aanmerking nemen. Wij hebben bezit genomen van de Hollandsche schepen in naam van den stadhouder: maar zullen wij er de equipagien oplaten, die ons dezelve, door oproer tegen hunne officieren, geleverd hebben, en zullen wij ons daarvan ten behoeve van den stadhouder bedienen?"

» Indien wij dit laatste doen, dan is het trouwens geene aanwinst voor onze marine. Wanneer ik op de middelen let, die men tot dezer onderneming bij de hand genomen heeft, dan beschouw ik die, wel verre van voordeelig, als bij uitstek gevaarlijk, met betrekking tot het voorbeeld. Ik beef terug, wanneer ik equipagien in de tegenwoordigheid eener Engelsche vloot zie redeneren."

» Ik word beangst op het voorbeeld door matrozen gegeven, die beslissen willen omtrent hetgeen hun land al of niet behoort aan te nemen, in de plaats van daarvoor te vechten" enz.

Zoude het nu niet elken onpartijdigen Engelschen staatsman of Engelsch burger vrij staan, om de woorden van SHERIDAN op het wegnemen van Belgie in naam van het souvereine Belgische en Fransche volk toe te passen. Moet ook nu niet elk Engelschman, die het met zijn vaderland wel meent, terug beven op het denkbeeld, wanneer hij de tegenwoordige Engelsche ministers omtrent de Belgische aangelegenheden hoort redeneren, in tegenwoordigheid van Ierland en van de Ieren in 's konings dienst: *de eeuwige regtvaardigheid van het Gods gerigt staat nimmer stil.* Van hoe veel toepassing zijn voorts ook niet de woorden van denzelfden redenaar:

» Laten wij een zien wat wij gewonnen, wat wij verloren hebben? wij zullen daarna erkennen moeten, dat de weegschaal ten onzen nadeele overslaat."

» Wij kunnen niet spreken van eene herstelling van het *huis van Oranje*." — (*In het begin der tegenwoordige zitting van het Parlement, bezigde lord* Grey, *ten opzigte van Belgie, bijna dezelfde woorden*)" — de toestand dezer familie is hopeloozer dan ooit, hare vijanden zijn sterk geworden, en hare voorstanders ontmoedigd."

» Ik zie niet, in welk opzigt wij de toegenegenheid der Hollanders" — (*Men zoude in deze loopende oogenblikken, gevoegelijk aan lord* Grey *c. s. kunnen zeggen, der Hollanders en Belgen*) — » waarmede men zich zoo aangenaam streelde, zouden kunnen verdiend hebben."

» Trouwens, toen tijdens den Amerikaanschen oorlog de Hollanders zich wegens onze aanrandingen beklaagden, hebben wij die grieven alleen beantwoord, door hen openlijk ten toon te stellen in onze schriften en proclamatien, als een plomp en onbedreven volk."

» In den aanvang van den tegenwoordigen oorlog hebben wij de Hollanders gedwongen van hunne neutraliteit af te zien, en aan den oorlog een werkzaam deel te nemen, zelfs tegen het advies der opregtste vrienden van het HUIS VAN ORANJE."

» Toen zij in den twist gemengd geworden waren, vonden wij ons niet in staat, om hen in het oogenblik van gevaar te kunnen beschermen. Van bondgenooten, die zij waren, werden zij onze vijanden; maar vóór die verandering, welke proeven van toegenegenheid hebben wij aan Holland gegeven?" . . . .

. . . .

» Laten wij ons het gezegde herinneren van een onzer grootste staatsmannen, sprekende ten voordeele der wetgevende vereeniging van Ierland."

» Hij stelde, bij die gelegenheid, het oude Hollandsche gouvernement voor als zwak, ontoereikend, zonder kracht, en voor alle veerkracht onvatbaar, uithoofde van gebrek aan eenheid in de uitvoerende magt." — (*Dat zulks tegenwoordig op het Hollandsche gouvernement niet meer toepasselijk is, behoeft geen betoog, maar passen wij deze geheele zinsnede op Belgie toe en herinneren wij ons daarbij de merkwaardige woorden van lord* Grey: Belgie kan alleen deszelfs onafhankelijkheid niet bewaren, het volk is te verdeeld, het gouvernement zonder steun of kracht.) — » Het was dan door de herstelling (*nu de daarstelling*) van dat nietig, onvermogend, voor eigene verdediging onbekwaam en voor zijne bondgenooten geheel nutteloos (*Belgische*) gouvernement, dat het bloed en de schatten van Engeland moesten (*misschien moeten*) verspild worden."

Deze en meerdere punten — zooals wij hierboven reeds zeiden — hebben onze aandacht op nieuw getrokken, en nemen wij, — met het volle bewustzijn van hierin niet te ver te gaan — ongehinderd de vrijheid dit werk aan te bevelen.

Letterkundig Berigt.

Révélation d'une Femme de Qualité sur les années 1830 en 1831. Deux vol. La Haye chez. G. VERVLOET, Libraire-éditeur, 1831 in 12°. Le prix des deux vol. ƒ 3,50.

Al wat slechts eenigzins strekken kan, om ons de merkwaardige jaren 1830 en 1831 en de belangrijke gebeurtenissen, welke daarin voor onze oogen afgeweld, zouden, te schetsen, moet voorzeker welkom geheeten worden. Die gebeurtenissen zelve staan echter in een zeer naauw verband met vele hoofdpersonen, die wij beurteling op het staatkundig tooneel

zagen verschijnen en achter de coulissen tijdelijk voor ons oog verdwijnen, zoodat de kennis van het karakter en de bedoelingen der auteurs, vooreerst voor den onpartijdigen geschiedschrijver, een eerste vereischte wordt, ter opsporing van de bronnen waaruit hij later zal moeten putten.

Frankrijk, de hoofdbron van alle beroeringen en onlusten, welke Europa sedert bedoeld tijdperk geteisterd hebben, is dan ook het land, waarop de schrijver het eerst zijne aandacht moet vestigen, en waarop deze misschien lang gevestigd zal moeten blijven; waar wij den omwentelingsgeest hebben zien ontstaan, voortplanten en te voorschijn treden, alwaar het domste bijgeloof met de woedendste hartstogten om den zege dongen, en alwaar de zucht naar bevordering in geest- en staatkundige beschaving maar al te dikwerf tot masker van het vuigste eigenbelang en tot dekkleed van de snoodste bedoelingen verstrekte.

Het werkje dat wij hierboven aankondigen, kan als eene kleine bijdrage tot de kennis van dit alles beschouwd worden. De schrijfster is reeds door hare vroegere *Mémoires*, over de regering van *Lodewijk XVIII* en de restauratie in Frankrijk, niet ongunstig bij het publiek bekend; hare onderhoudende en bevallige schrijftrant, afwisselende stijl en piquante beoordeeling over personen en zaken, waartoe zij in hare betrekking tot den persoon des overleden konings, hare gevoelens aan de beste bronnen [illegible] en debiet bezorgd. In deze beide deelen levert zij als het ware een vervolg harer eerste *Mémoires*, waarin zij de oorzaken, die met de vroegere twisten tusschen de wetgevende kamers en het Fransch ministerie, de spijt van het hof over het zoo veel gerucht gemaakt hebbend adres der kamer in den aanvang van het jaar 1830, de noodlottige hoop en wenschen, die de verovering van Algiers deden koesteren, beschrijft. Zij voert vervolgens hare lezeren, gedurende de *glorieuse* dagen, in de straten van Parijs tusschen het *sublime canaille* (!) en in de zalen van *St. Cloud* in de kringen der wanhopende koninklijke familie, en vergezelt deze op hare reis naar Rambouillet en Cherburg. Zonder chronologische orde in acht te nemen, schetst zij slechts afwisselende tafereelen, en teekent daarbij de handelende personen met kleuren, die hier en daar een weinig overdreven mogen voorkomen, doch die daarom niet minder de waarheid tot grondkleur schijnen te bezitten. Dit werkje bezit daarenboven de verdienste van de aandacht der lezers onophoudelijk bezig te houden, en op personen, als eenen *Lafayette*, *Benjamin Constant*, *Lafitte*, *Talleyrand*, *C. Perier*, *Polignac*, *Villele*, *de Peyronnet*, en de thans regerende personen, te vestigen, zoodat het om den inhoud bij uitnemendheid voor leesgezelschappen geschikt is.

LIEFDE GIFTEN voor den Vrijwilliger *Morre*, zijn linkerhand en regterarm bij de belegering van het Citadel verloren hebbende.

Sedert de vorige opgave is voor opgemelden wederom ontvangen:

Van *J. M. W. H.* uit Oosterhout	*f* 10,00.
Van *N. N.* te Boorn	- 5,00.
Van twee jonge Dames uit Arnhem, onder de zinspreuk: Voor *Moed, Beleid* en *Trouw*.	- 12,00.
Van *X. Y. Z.* te Arnhem	- 10,00.
Van *Z.* te Deventer, 1 coupon	- 22,50.
Bedrag der vorige opgaven	*f* 1,800,91.
TOTAAL	*f* 1,860,41.

BREDA, *den 24sten April 1833.*

BROESE & COMP.

Beursprijs der Effecten, te Amsterdam.

DINGSDAG, 23 April 1833.

			geb.
NEDERLANDEN, Werkelijke schuld, $2\frac{1}{2}$ pCt.		*f* $44\frac{5}{8}$ à $44\frac{3}{4}$	$44\frac{3}{4}$
	Uitgestelde schuld	[illegible]	[illegible]
	Kansbiljetten	- $19\frac{1}{4}$ à $19\frac{3}{4}$	$19\frac{1}{2}$
	Amortisatie Syndicaat, $4\frac{1}{2}$ pCt.	- $77\frac{1}{4}$ à $77\frac{3}{4}$	$77\frac{1}{2}$
	Idem idem., $3\frac{1}{2}$ pCt.	- $64\frac{1}{4}$ à $64\frac{3}{4}$	
	Oorlogs-lasten 1830 à 5 pCt.	- $97\frac{1}{4}$ à $97\frac{1}{2}$	$97\frac{3}{8}$
	Vrijw. geldl. 1831 à 6 pCt.	- $101\frac{3}{4}$ à 102	$101\frac{7}{8}$
	Nieuwe idem. 1832 à 5 pCt.	- $83\frac{3}{4}$ à $84\frac{1}{4}$	$84\frac{1}{16}$
	Schatkistbiljetten, 6 pCt.	- $100\frac{3}{4}$ à 101	$100\frac{7}{8}$
	Handel-Maatschappij, $4\frac{1}{2}$ pCt.	- 88 à $88\frac{1}{2}$	
FRANKRIJK, inschr. op 't Grootboek 3 pCt.		- $77\frac{1}{4}$ à $77\frac{1}{2}$	$77\frac{3}{8}$
RUSLAND, Bij *Hope en Comp.*, 5 pCt.		- 97 à $97\frac{1}{2}$	$97\frac{1}{4}$
	Bij dezelfde 1828, 5 pCt.	- $98\frac{3}{4}$ à $99\frac{1}{4}$	99
SPANJE, Certific. Ardoin, 5 pCt.		- $65\frac{3}{4}$ à $66\frac{1}{4}$	66
	Dezelfde 3 pCt.	- $43\frac{3}{4}$ à $43\frac{1}{2}$	$43\frac{7}{16}$
	Uitgestelde schuld	- $12\frac{1}{4}$ à $12\frac{3}{4}$	$12\frac{1}{2}$

VOOR HET RIJK.

AMORTISATIE-SYNDICAAT.

Administratie der DOMEINEN, WEGEN, VAARTEN, enz.

IN HET EERSTE RESSORT.

Provincie *Noord-Braband*. Agentschap *Rozendaal*.

OPENBARE AANBESTEDING

VAN

ONDERSCHEIDENE WERKEN.

De Fungerende Agent van het Domein in het district Rozendaal, zal, [illegible] behoorlijk geauthoriseerd, al of niet in tegenwoordigheid van den Heere Inspecteur der Domeinen, en ten overstaan van den Burgemeester der gemeente Rozendaal, op Dingsdag den 7den Mei 1833, des voormiddags ten *tien* ure, ten Raadhuize te Rozendaal, aan den minst aanneemenden, in het openbaar Aanbesteden onder nadere approbatie van het Bestuur der Domeinen, te weten:

1°. Het ONDERHOUD van den Eersten Zijtak des Grooten Wegs van de Eerste Klasse, N°. 3, van Breda naar Middelburg, in de provincie Noord-Braband, en wel het gedeelte, beginnende bij de Groote Pomp, in het dorp 's Princenhage, tot de buitenste Burg bij de Wouwpoort van Bergen-op-Zoom, voor den tijd van één jaar, ingaande met primo April 1833, en het gedeelte van af Bergen-op-Zoom, tot de rivier *de Eendragt*, voor den tijd van drie jaren, mede ingaande met primo April 1833.

2°. Het BOUWEN van vier Tolhuizen, en het daarstellen van drie Tolboomen, op den bovengemelde Weg, en wel tusschen 's Princenhage en Bergen-op-Zoom. En

3°. Het doen van eenige BELANGRIJKE REPARATIEN aan den Wind-Koorn-Molen; staande in de gemeente van Kruisland, met de Leverantie van de daartoe noodige Materialen.

De Bestekken zullen veertien dagen voor den dag der Aanbesteding ter lezing liggen, in de Bureaux van den Heere Administrateur der Domeinen, in het eerste ressort, van den Agent van het Domein te Rozendaal, in het Lokaal van het Provinciaal Gouvernement, en ten raadhuizen der steden Breda en Bergen-op-Zoom.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen ten kantore van den Agent voornoemd, en drie dagen vóór de Besteding zal de noodige aanwijzing op de plaats zelve gedaan worden, zullende de gegadigden [illegible] den Opziender van genoemden weg moeten vervoegen.

ROZENDAAL, den 13den Maart 1833.

De Fungerende Agent voornoemd,
L. H. RIJSTERBORGH.

---

* * Wordt geadverteerd: dat op het Rekest aan den Koning gepresenteerd door ABRAHAM SOETENS, grondeigenaar en voorheen Aannemer van publieke werken, wonende in de *Klundert*, ten einde te mogen verkrijgen continuatie Surseance van betaling, procedures en executien voor den tijd van nog twaalf maanden; Het Hoog Geregtshof te *'s Gravenhage*, Derde Civiele Kamer, in welker handen dit Rekest is gesteld geworden, alvorens daarop aan Zijne Majesteit te dienen van berigt, Consideratien en advies, heeft geordonneerd den Suppliant, benevens alle deszelfs Crediteuren te compareren op *Vrijdag den derden Mei achttienhonderd drie-en-dertig* voor de Heeren en Mrs. Baron VAN HERZEELE en GEVERS, Raden in den Hove, als Commissarissen, die hen zullen hooren en den Hove rapport doen; met bijvoeging dat indien deszelfs Crediteuren compareren dan niet, door het Hof ten deze zal worden geadvijseerd, als bevonden zal worden te behooren.

Inmiddels kan van het Rekest en appointement, en van de bijlagen daarbij gevoegd inzage genomen worden, ten Kantore van Mr. JACOB GEORGE ALEXANDER CLANT, Procureur bij het Hoog Geregtshof te *'s Gravenhage*.

UIT DE HAND TE KOOP.

Het Logement *DE VRACHTWAGEN*, zijnde eene groote ruime HUIZING met STALLING, SCHUUR en HOF, staande op de Markt te *'s Princenhage*, nabij *Breda*.

Te bevragen bij den Heer SIMON, Secretaris te *'s Princenhage*.

---

* * Bij BEIJERINCK VAN KEMPEN, Boekverkooper te *Amsterdam*, is van de Pers gekomen en alom verzonden:

WILLEM III, Zeeuwsche Tafereelen, door *A. van der Hoop, Jr.*, 8°. . . . . *f* 2,50.

DE KONING VAN ROME, Gezangen, destijds door denzelfden, 8°. . . . . *f* 0,75.

---

* * Bij BROESE & COMP., te *Breda*, Uitgevers van het *STAATSBLAD*, is verkrijgbaar:

1°. Wet van den 29sten Maart 1833, tot invoering van een Accijns op het Gemaal, Staatsblad N°. 3, alsmede Staatsblad N°. 5, bevattende het Besluit van den 4den April 1833, houdende een Reglement op den aanpeil van het Gemaal; beide Staatsbladen ingenaaid à 80 cents.

2°. Wet van den 29sten Maart 1833, houdende de Belasting op het Personeel, Staatsblad N°. 4, ingenaaid à *f* 1,00.

Even als deze, kan men alle Wetten en Besluiten van den jare 1813 tot heden uitgegeven en in het Staatsblad voorkomende, afzonderlijk bekomen.

VERKOOPING

VAN

BOEKEN.

Door BROESE & COMP., te *Breda*, zal ten overstaan van den Heer H. K. BODE, Notaris in het Kanton *Breda*, residerende te *'s Princenhage*, op Maandag den 29sten April 1833 en volgende dagen, ten huize van de Wed. L. OERS, in het Koffijhuis op de Groote Markt te *Breda*, gehouden worden:

VERKOOPING van eene AANZIENLIJKE VERZAMELING BOEKEN, in verschillende *Talen* en *Wetenschappen*, en waarin zeer vele *belangrijke Werken* voorkomen. Grootendeels nagelaten door wijlen den Wel-Edel. geb. Heer JOHANNES SIMON HALLUNGIUS, Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw, Burgemeester der Stad *Oosterhout*, Houtvester en Houtvester in het eerste Jagt-District der Provincie *Noord-Braband* enz. enz.

De Catalogus is bij bovengemelden voor 10 C. verkrijgbaar. Alle aanvrage om Catalogussen worden *franco* verzocht.

Te BREDA, bij BROESE en COMP, Boekdrukkers en Boekverkoopers.